

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus Biennalis Studii Canonici, Sive Succincta Et
Methodica Sacrorum Canonum Explanatio**

Engelhard, Johann Martin

Moguntiae, 1700

Titulus XXIII. De Solutionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63255)

& confusione actionis, si nimirum creditor debitori succedat vel e contra. Potest etiam quandoque fidejussor debitorem convenire, ut se liberet à fidejussione; quod tunc dignè fit si debitor solutionem nimis diu protrahat *l. 38. ff. mandati*; si principalis bona sua dissipet, *l. cit.* si fidejussor condemnatus sit ad solvendum; & si ita fuerit ab initio conventum.

TITULUS XXIII.

De Solutionibus.

QUÆRES 1. Quid sit solutio? Respond. Solutio quæ est optimus tollendæ obligationis modus hinc non sumitur strictè, pro naturali præstatione ejus quod debetur, sed latè pro omni & quocunque modo factâ liberatione debiti; quomodo solvisse censetur non tantum qui debitum v. gr. pecuniam numeravit, sed etiam qui compensatione, acceptilatione, transactione, vel novatione ab obligatione est liberatus. Ea hic veniunt examinanda; à quo solutio faciendâ sit, cui, quomodo & quis sit solutionis benè factæ effectus. ac proinde.

QUÆRES 2. Quis solvere debeat, ut contracta obligatio cesset? Respond. Solutio ab eo faciendâ est necessariò, qui liberam habet rerum suarum administrationem, & distrahendi licentiam; hinc solutio facta à pupillo, prodigo, furioso, & aliis quibus interdicta est rerum suarum alienatio, non valet, potest enim repeti & vindicari solutum *l. 14. ff. b. t.* Si nimirum adhuc extet, alias si consumptum sit pro soluto habetur. nec interest an ab ipso

Z

debi.

debitore, an ab alio ejus nomine fiat solutio *l. 13. ff. de
b. t.* Etiam citrà mandatum. Cum ignorantis pro
inviti conditio utique possit fieri melior *l. 13. ff. de
non obstante communi regulâ suadente, invito no
dari beneficium l. 69. ff. de R. I.* quia prædicta regu
la non valet eo casu, quo ipso facto beneficium
ducitur, uti hîc liberatio debitoris, cum credito
ris nihil intersit, à debitore an ab alio pecuniam
recipiat. multum autem refert, an pro ignoran
quis solverit, an pro invito; solvens enim pro in
vito donasse censetur, adeoque repetere non pot
solutum. *argum. l. fin. ff. de negot. gest.* pro ignorante
tem solvens habet actionem negotiorum gestorum

QUÆRES 3. Cui sit facienda solutio? Re
spond. Ei debet fieri solutio cui debetur, & qui ha
bet licentiam & facultatem obligationem ab alio
tollendi & solvendi; quare nulla est solutio pro
gis furiosis & pupillis facta, sine auctoritate tuto
rum; cum ea quæ sine his geruntur, pro in
eis habeantur; potest enim pecunia ætatis im
becillitate & mentis perdi ac profundi, ut adeo
solutio non proficeret solventibus; procurator
facta solutio tenet quemadmodum & illi cui om
nium bonorum administratio commissa est. *l. 1. ff.
ff. b. t.* licet interim mandatum procuratoris re
vocatum fuerit; ejus enim ignorantia est justa *l. 21.
34. ff. b. t.* solutio illi facta quem quis procuratore
creditoris sui falsò credidit, non liberat solven
tem, qui errorem suæ debet imputare facilitat
dist. l. 34.

QUÆRES 4. Qualiter sit facienda solutio? Et
tio? Respond. Solvi debet id quod debetur, cum
aliud pro alio obtrudi nequeat invito *l. 2. ff. de res
hab*

cred. hinc non bene solvitur pretium loco speciei
 promissæ, l. 1. ff. de rerum permut. nisi aliud sua-
 deat necessitas, specie nimirum non amplius ex-
 tante auth. hoc nisi cod. h. t. vel aliud ex conventio-
 ne appareat l. 15. ff. de V. O. vel ipsa lex talem solutio-
 nem permittat, ut in noxalibus.

QUÆRES 5. Quid solvendum creditori
 cui certa quantitas pecuniæ mutuò acceptæ debe-
 tur, si interim valor numerorum creverit vel decre-
 verit, eritne potior ratio habenda temporis nu-
 merationis, quam faciendæ solutionis? Quæstio
 hæc est difficillima, quæ posset ditare advocatos &
 depauperare partes; ego sententiam Zoeshii secutus:
 Respond. Si conventum sit ut reddantur, v. g. 100
 aurei in specie, satisfit si illi reddantur, & com-
 modum mutuantis est si valor creverit; si nihil con-
 ventum sit, reddenda est quantitas quæ fuit tempo-
 re numerationis, illa enim mutuò data est, non sin-
 gula corpora.

QUÆRES 6. Quid solvendum sit, ut so-
 lutio profit debitori? Resp. Solvenda est integra
 res quæ debetur, partem enim solutionis acceptare
 nemo cogitur, etiamsi debitum dividuum fuerit. l.
 9. ff. h. t. cum particularis solutio multa habeat,
 incommoda l. 3. ff. famil. Eriscum. Cui non obstat
 l. 21. ff. de rebus creditis illa enim agit de debito par-
 tim liquido, partim illiquido, illud autem acce-
 peandum esse, æquitas postulat, cum illiquidum
 non sit propriè debitum.

QUÆRES 7. Quis sit solutionis bene fa-
 ctæ effectus? Respond. Eius effectus est liberatio
 debitoris. sunt & alia quædam quæ vim solutionis
 habent, velut 1. Compensatio, quæ est debiti &
 credi.

crediti inter se contributio, id est confusio. *l. ff. de compensat.* quod respondet æquitati, quæ non patitur aliquem petere id quod ipse eidem est restitutus ut autem locum habeat, requiritur. Primò, ut debitum hinc inde sit purum, debiti enim conditionati, vel in diem suspensi non est compensatio. Secundò, debet esse liquidum sive per confessionem sive per sententiam, aut alium modum legitimum. Tertio, utrinque debet venire quantitas, id est numero, pondere, & mensurâ constans. 2. Accipitur stipulatio, quæ est contractus Juris Civilis, quo creditor à debitore interrogatus, an summam sibi debitam ratam habeat, respondet se ratam habere, quæ etiam vocatur imaginaria solutio: non remittitur autem obligatio per stipulationem nisi quæ verbis contracta fuit; hinc obligationes contractæ vel litteris contractæ non solvuntur nisi prius per stipulationem aquilianam transferantur in eam quæ verbis fit. 3. Novatio, quæ est unius obligationis in aliam translatio, vel manente eadem, vel substitutâ aliâ personâ, per hanc enim prior obligatio omnino perimitur *l. i. ff. de novat.* 4. Debetur oblatio rei debitæ, quæ tunc fit quando creditore sine justâ causâ solutionem acceptare nolente pecunia consignata deponitur apud Judicem, liberatur enim debitor, ita ut pro soluto habeatur debitum, etiam si forsan interim pecunia deposita perierit. *l. assignatio Cod. de solut.*

QUÆRES 8. An Ecclesia teneatur ad solutionem debiti à Prælato contracti? Respond. Ecclesiam ad solutionem debiti à Prælato contracti obligatam esse si mutuum ex necessitate Ecclesie accipit.

acceptum vel in ejus utilitatem versum fuerit, cu-
jus probatio incumbit creditori *cap. i. b. t.*

QUÆRES 9. An succedens Prælatuſ
anteceſſoris ſui debita ſolvere teneatur? Reſpond.
Suceſſorem teneri ad ſolvenda debita ab ante eſſo-
re ſuo nomine eccleſiæ contracta, quia eſt quaſi ejus
hæres, ac propterea ſicut in omnia ejus commoda
ita & in onera ſuccedit.

QUÆRES 10. Quænam ratione ſolutionis ſit
differentia inter Clericos & Laicos? Reſp. Hanc eſſe
differentiã quod ſi Clericus pro debito civili conve-
niatur, & ſolvendo non ſit competat ipſi privilegiũ
competentiæ, vi cujus retinet ſibi alimenta ad ſu-
ſtentationem vitæ neceſſaria, reliquum creditoribus
relinquens; ratio movens hujus conſtitutionis
erat, ne cum opprobrio ſtatũs Clericalis ſordidum
quaſum exercere, aut mendicare cogeretur.

QUÆRES 11. An dictum privilegium lo-
cum habeat in omni caſu? Reſpond. Neg. fallit,
enim 1. Si debitum habeat rationem pœnæ: 2. Si
actione reali v. gr. ex deposito conveniatur 3. Si
ſe laicum ſimulando creditorem deceperit; 4. Si
propria culpa per continuata peccata ad inopiam
devenerit, ut ſi ludendo vel luxurioſè vivendo
ſubſtantiam ſuam diſſiparet. 5. Si in fraudem cre-
ditorum bona ſua alienaverit. 6. Si ſuſpectus ſit
de fuga incarcerari poteſt.

QUÆRES 12. Quibus Clericis hoc pri-
vilegium competat? Reſp. Competere etiam con-
ſtitutis in minoribus, modo habitum & tonſuram
deſerant, & alicujus Eccleſiæ ſervitio adſcripti ſint
Trid. ſeſſ. 23. c. 7. de reform.

QUÆRES 13. An huic privilegio renun-
 tiari possit? Respond. Nequidem medio iuramento
 renuntiari posse, eo quod non in privatum
 publicum totius status Clericalis favorem intro-
 ducum sit; hoc enim iuramentum eò ipso quod
 dicitur Clericali præjudicet, tanquam iniquitate
 continens non subsistit.

TITULUS XXIV.

De

Donationibus.

QUÆRES 1. Quid sit donatio & quomodo
 duplex? Respond. Donatio est libera
 donatio nullo jure cogente facta; duplex
 est alia mortis causâ, alia inter vivos; mortis
 causâ donatio est, quæ fit intuitu mortis & facta est
 mentione, etiam si qui donat, firmæ valetudinis
 & sic donatarum rerum dominium statim à morte
 donantis in donatarium transit; *l. 2. ff. de public. ju-
 rem actione*; donatio inter vivos est, quæ fit sine
 mentione mortis, licet ab ægro, vel etiam Agon-
 zante fiat *l. 42. ff. de mort. caus. donat.* Inter utram-
 que donationem hæc est differentia: *Primò* quod
 dominium rei donatæ donatione mortis causâ, ante
 te mortem donatoris non transeat in donatarium
 simpliciter autem donata statim fiat accipientis.
Secundò quod donatio inter vivos regulariter
 vocari nequeat, possit autem donatio mortis
 causâ. *Tertiò*, pro donatione mortis causâ, com-
 petit rei vindicatio, actio hypothecaria & pen-
 nalis ex testamento; pro donatione inter vivos
 competit condictio ex lege. *Si quis argentum* Cod.